Gemeente Borger-Odoorn

112616-2021:887290

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Behandelend ambtenaar: J. Wolters
Afdeling/cluster: Sociaal domein/PWJM
Portefeuillehouder: T. Houwing, A. Trip

Registratienummer: 112616-2021:887290

Onderwerp:
Wijziging gemeenschappelijke regeling Wedeka en ombouwplan

Voorgestelde wijze van afdoening:

Beslispunten:

1. Het college toestemming verlenen om in te stemmen met de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Wedeka bedrijven.

Inleiding
Sinds de decentralisaties in het sociaal domein in 2015 zijn er veel initiatieven genomen omtrent Wedeka bedrijven. Ons college heeft uw raad hierbij ook regelmatig meegenomen en geïnformeerd. De vijf deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling en het Wsw-bedrijf zelf hebben de afgelopen jaren gewerkt aan verschillende scenario's voor de toekomst van Wedeka. Dit resulteerde uiteindelijk in de volgende drie scenario's:

a. een afbouwscenario (Wedeka blijft de "oude" SW-taak uitvoeren, maar vervult geen taak voor de nieuwe doelgroepen);
b. een ombouwscenario (Wedeka ontwikkelt zich door tot een leerwerkbedrijf en gaat nieuwe taken uitvoeren); en
c. een splitsings- en ophefscenario (gemeenten gaan zelf de SW-taak uitvoeren).

De drie scenario's zijn door het dagelijks bestuur van Wedeka bedrijven geanalyseerd, vergeleken en tevens beoordeeld op de volgende drie criteria:
- de financiële resultaten per scenario;
- de sociale impact op de medewerkers; en
- de toekomstbestendigheid van de plannen.

Op basis van deze criteria zijn in 2020 het afbouwscenario en het splitsings- en ophefscenario afgevallen. Het ombouwscenario van Wedeka werd het voorkeursscenario.

Om gezamenlijk te kunnen instemmen met het ombouwscenario moet er aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Deze voorwaarden hebben betrekking op:
- Aanpassingen van de Gemeenschappelijke Regeling aan de nieuwe opdracht (inclusief zeggenschap).
- Meer samenwerking tussen de ambtelijke organisaties en Wedeka.

- Het belang van monitoren van de realisatie van het ombouwscenario.

Wij stellen uw raad in dit kader dan ook voor om ons college toestemming te verlenen om in te stemmen met de wijziging van de GR Wedeka bedrijven. Dit is de formele wijze waarop deze gemeenschappelijke regeling gewijzigd kan worden. Het gaat immers om een regeling waarin alleen collegeleden van de deelnemende gemeenten het dagelijks en algemeen bestuur vormen. Een zogenaamde college GR. De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt deze procedure. Tevens bieden we het ombouwplan van Wedeka aan ter kennisname.

Beoogd effect
Een meer toekomstbestendig Wedeka opbouwen.

Argumenten
1.1 Gewijzigde GR als uitvloeisel van ambtelijke samenwerking met Wedeka
De afgelopen maanden hebben ambtelijke werkgroepen de voorwaarden nader uitgewerkt en in een advies aan het Dagelijks Bestuur van Wedeka (DB) opgesteld. Dit is besproken in het DB van Wedeka op 28 oktober 2021. Het DB heeft vervolgens het volgende besloten:

1. Het ombouwplan van Wedeka vast te stellen.
2. In te stemmen met de adviezen van de werkgroepen omtrent de governance van Wedeka en de financiële verrekening.
3. In te stemmen met de monitor voor de voortgang van het ombouwplan van Wedeka.
4. In te stemmen met de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling en deze voor instemming naar de colleges te sturen.

Voor een nadere onderbouwing van de adviezen verwijzen wij u naar de bijgevoegde stukken.
Tevens heeft het DB besloten de nieuwe werkwijze in het DB (werken met portefeuilles) de komende periode alvast in te voeren en te evalueren aan het einde van de bestuursperiode. Met de nieuwe ambtelijke werkwijze wordt tevens een start gemaakt, deze wordt na een jaar geëvalueerd.

Kanttekeningen
1.1 Het ombouwplan vraagt commitment van alle vijf gemeenten gezamenlijk
Het ombouwplan van Wedeka bedrijven is een belangrijke stap in de doorontwikkeling van deze organisatie en geeft zekerheid aan de vele honderden inwoners uit het gebied die werkzaam zijn bij Wedeka bedrijven. Maar het succes van het ombouwplan hangt af van een aantal factoren: de inzet en het resultaat van de directie om intern wijzigingen door te voeren (verlaging verzuim, het goedkoper maken van infrastructuur enz.), maar ook van de gemeenten om gezamenlijk meer omzet te genereren.

Dit laatste vraagt commitment die door alle vijf gemeentebesturen uitgesproken dient te worden. Dit is nog niet gebeurd. Het commitment is ook lastig voor de deelnemende gemeenten aan te gaan door de omstandigheden waarin ze zich bevinden. Zo is een aantal gemeenten bestuurlijk ook betrokken bij een ander Wsw-bedrijf. In Borger-Odoorn gaat het om de EMCO-groep, in Westerwolde gaat het om de GR Afeer en Midden-Groningen heeft een eigen gemeentelijk Wsw-bedrijf. Daarnaast is het voor sommige deelnemende gemeenten moeilijk vanwege financiële redenen commitment uit te spreken. Tot slot vraagt het commitment inzet van verschillende onderdelen binnen de gemeente. In ons geval gaat het om de afdeling sociaal domein (extra re-integratie),

facilitaire zaken (schoonmaak) en BORG (groenonderhoud). Dit betekent dat ook binnen gemeenten zelf commitment moet bestaan.

In het voorgaande ligt een kritische succesfactor voor het slagen van het ombouwplan.

1.2 Kwaliteit van dienstverlening is de beste omzetvergroter
Het ombouwplan omvat inspanningsverplichtingen voor onder anderen de gemeenten. Bovenal geldt echter dat, indien de kwaliteit van dienstverlening door Wedeka goed is en het Wsw-bedrijf diensten aanbiedt die aansluiten bij de vraag vanuit gemeenten, de omzetstijging veel gemakkelijker valt te realiseren. Ook onze gemeente steekt daarbij een open hand uit.

Financiën
Het ombouwen van Wedeka zal, indien het ombouwplan volledig wordt uitgevoerd, structureel een positief financieel gevolg hebben van enkele miljoenen euro's. Door de genoemde interventies in te zetten, kan Wedeka een daling van de kosten voor de deelnemende gemeenten bewerkstelligen. Het effect van de interventies ligt tussen de € 783.000,- (2021) en € 4,8 miljoen (2030) op jaarbasis. Deze verbetering wordt grotendeels veroorzaakt door een realisatie van de omzetdoelstelling, maar ook de overige interventies dragen hier significant aan bij.

Communicatie
We zullen naar aanleiding van uw besluitvorming het Dagelijks Bestuur van Wedeka bedrijven nader informeren.

Uitvoering
A. Na vaststelling in de verschillende colleges (en eventuele zienswijzen van de raad), zullen de stukken ter vaststelling worden geagendeerd in het Algemeen Bestuur van Wedeka.
B. Na instemming met de nieuwe GR zullen de collegebesluiten aan Wedeka worden toegezonden, alle vijf besluiten zullen in het Algemeen Bestuur van Wedeka worden geagendeerd.

Bijlagen
- Ombouwplan Wedeka
- Advies werkgroep Governance
- Advies werkgroep Financiën
- Monitor
- Nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Wedeka Bedrijven
- Toelichting op de gewijzigde GR (was/wordt lijst)

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,
de secretaris, de burgemeester,

drs. D.C Rensen mr. J. Seton